

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

підприємств. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 15.02.2020 р.)

2. Сайт Державної служби статистики України. Статистична інформація: Промисловість. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 15.02.2020 р.)

ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

**Кулаковська Т.А., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Прогнозування циклічності розвитку економіки є одним з найскладніших питань сучасності. При визначенні перспектив розвитку економіки необхідно брати до уваги неминучість циклічних коливань показників економічної динаміки, періодичність кризових фаз середньотривалого та довготривалого циклів.

Математичні моделі, як правило, розробляються для середньострокового та довгострокового прогнозування змін в системі під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів. До таких методів відносять методи прогнозу екстраполяції, метод підбору функцій, матричні методи, моделювання оптимального планування, економіко-статистичні моделі, імітаційні моделі, мережеві моделі, лінійне програмування, метод міжгалузевого балансу, кореляційно-регресійний метод, метод економічного аналізу, програмно-цільовий метод тощо.

Часто при розробці математичних моделей динаміки складних систем використовуються методи імітаційного моделювання в поєднанні з прогонкою у часі процесу сумісного функціонування всіх елементів системи. Для розробки математичних моделей попередньо встановлюється перелік значущих факторів, що визначають процес та взаємозв'язки між ними. Важливим моментом є використання максимально достовірної вихідної інформації для розробки прогнозів.

Перевагою цих методів є можливість їх використання для індикативного стратегічного планування [1, с. 12]. Недоліки цих методів полягають у тому, що:

- 1) математична модель заснована на певних константах, незмінних у часі (стаціонарних) припущеннях про умови функціонування досліджуваної системи, що позбавляє моделі гнучкості та адаптивності до змінних умов;
- 2) часто виникає необхідність спрощення складної деталізованої моделі на користь моделі з невеликою кількістю внутрішніх елементів;
- 3) використання спотвореної або недостовірної інформації призводить до значних помилок прогнозу [1, с.15].

Останнім часом для прогнозування світових економічних криз використовується система випереджуючих індикаторів. Вона заснована на застосування системи показників, тенденції зміни яких є сигналами для прояву кризової ситуації в системі. Випереджуючі індикатори не слід зводити до одного комплексного індикатору, а прогнозування наближення кризи слід робити не по сукупності показників. Доцільно крім числової інформації враховувати експертні дані аналітиків. На думку Литвиної А.: «Ідеального показателя для предсказания кризиса не существует, а выводы стоит делать на основе обобщения всех индикаторов. Идеальный индикатор появится лишь тогда, когда мы лучше будем понимать, как функционирует экономика» [2].

Важливим моментом є підбір індикаторів для прогнозування кризи, залежно від типу самої кризи. Так, для прогнозування валютної кризи сигналами виступають такі показники, як скорочення міжнародних резервів до небезпечного рівня, зростання зовнішньоборгових зобов'язань до небезпечного рівня, зміна фондового котирування тощо [3, с. 7-8 .]

Дослідження показали, що використання моделей, які побудовані на значній кількості показників (деінде до 20 показників) не призводять до отримання більш достовірної

прогнозої оцінки, ніж моделі, в яких використані 5-6 індикаторів. Так, дослідники МВФ для прогнозування загрози настання валютної кризи використовують модель, яка містить 5 змінних показників: ступінь завищення реального валютного курсу, розмір дефіциту за рахунками поточних операцій по відношенню до ВВП, темп зростання експорту, темп зростання резервів та відношення короткострокової зовнішньої заборгованості до резервів [3, с. 9]. Перші чотири показника показують зростання напруження між зовнішніми та внутрішніми завданнями, що призводить до краху валюти. П'ятий показник показує вразливість економіки на випадок раптової зміни спрямованості потоків капіталу.

Емпірична робота щодо систем раннього випередження є порівняльним нововведенням. Залишається значною проблемою виявлення події, які можуть спровокувати кризу, до яких належить взаємодія цілого ряду економічних, політичних і психологічних факторів.

Інші питання, які потребують подальшого вивчення, включають такі інституційні елементи, як міцність нормативно-правової основи, забезпечення належного корпоративного управління, ступінь лібералізації руху капіталу і стан змінних показників, що відображають політичні події. Отже система випереджувачих індикаторів може використовуватися для прогнозування криз, але вона не є панацеєю, як і більшість інших методів та моделей прогнозування.

Література

1. Гриняев С.Н., Фомин А.Н., Крюкова С.А., Макаренко Г.А. Методы прогнозирования сроков наступления финансово-экономических кризисов. Аналитический доклад. // Москва. – 2010. – 44 с.
2. Литвинова А. Большинство моделей не могут предсказать потрясения в российской экономике [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rbcdaily.ru/2010/11/25/focus/562949979211466>
3. Берг Э., Паттилло К. Задача прогнозирования экономических кризисов. // Вопросы экономики. – Вып. 22. МВФ, Вашингтон, округ Колумбия, – 18 с.

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Берегова Т.А., викладач-стажист кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Сучасні харчові підприємства функціонують в досить складних умовах, пов'язаних із економічною та політичною нестабільністю, постійними змінами зовнішнього середовища, високим рівнем фінансових ризиків, які негативно впливають на їх діяльність. Тому, на сьогоднішній день особливої актуальності набувають питання, пов'язані з забезпеченням фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Головною метою фінансово-економічної безпеки підприємства є гарантування його фінансової стійкості та максимально ефективного функціонування в поточному періоді, а також високий потенціал розвитку в майбутньому.

Управління фінансово-економічною безпекою підприємства потребує виконання наступних завдань: визначення пріоритетних фінансових інтересів, що потребують захисту у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства; ідентифікація та прогнозування зовнішніх і внутрішніх загроз фінансово-економічним інтересам підприємства; виявлення та попередження кризових явищ; забезпечення ефективною нейтралізації загроз фінансово-економічним інтересам підприємства, розробка необхідних заходів та оцінка їхньої ефективності.

До основних етапів процесу управління фінансово-економічною безпекою

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА УПРАВЛІННЯ	
Павлов О.І.	311
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	
Самофатова В.А.	312
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ	
Дідух С.М.	314
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Крупіна С.В., Яблонська Н.В.	315
АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.	317
ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Лобоцька Л.Л., Фрум О.Л.	319
ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	
Кулаковська Т.А.	321
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Берегова Т.А.	322
ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Мініна В.О.	324
СТРУКТУРА КАПІТАЛУ ЯК ПРЕДМЕТ ЕКОНОМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ	
Федорова Т.С.	326
ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
Петков О.І.	328

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.	330
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ	
Свистун Т.В.	333
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОГО БОРОШНА	
Савченко Т.В.	335
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Шалений В.А.	336
ВПЛИВ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ВТОРИННОЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І.	338
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О., Кривоногова І.Г.	340
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ СОНЯЧНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ УСТАНОВ	
Константинова Т.В.	341
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БЕЗВІДХОДНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА: ПАРАМЕТРИ ТА ПОКАЗНИКИ	
Андрейченко А.В., Горбаченко С.А.	342
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ	
Немченко В.В., Немченко Г.В.	344

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКУ	
Мардар М.Р., Памбук С.А., Лозовська Г.М.	346
КАПІТАЛЬНІ ВКЛАДЕННЯ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	
Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р.	348